

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962

רבדים בחקיקה

מעמד אישי ומשפחה – כשרות משפטית

תוכן ענינים

4	Go	פרק ראשון: כשרות משפטית	
4	Go	כשרות לזכויות ולחובות	סעיף 1
4	Go	כשרות לפעולות משפטיות	סעיף 2
4	Go	קטינות ובגירות	סעיף 3
4	Go	פעולות של קטין	סעיף 4
4	Go	ביטול פעולות של קטין	סעיף 5
4	Go	סייג לביטול פעולות	סעיף 6
4	Go	פעולות בטלות	סעיף 6א
5	Go	פעולות טעונות אישור בית המשפט	סעיף 7
5	Go	הכרזת פסלות	סעיף 8
5	Go	פעולות של פסול דין	סעיף 9
5	Go	ביטול ההכרזה	סעיף 10
5	Go	חישוב גיל	סעיף 11
5	Go	חזקת תאריך הלידה	סעיף 12
5	Go	שמירת דינים	סעיף 13
5	Go	המרת דתו של קטין	סעיף 13א
5	Go	פרק שני: הורים וילדיהם הקטינים	
5	Go	מעמד ההורים	סעיף 14
5	Go	תפקידי ההורים	סעיף 15
5	Go	חובת ציות הקטין	סעיף 16
5	Go	קנה מידה לחובת ההורים	סעיף 17
5	Go	שיתוף בין ההורים	סעיף 18
6	Go	הכרעת בית המשפט	סעיף 19
6	Go	פעולות טעונות אישור בית המשפט	סעיף 20
6	Go	הגנת צד שלישי	סעיף 21
6	Go	אחריות ההורים	סעיף 22
6	Go	הכנסות הקטין ונכסיו	סעיף 23
6	Go	הסכם בין הורים החיים בנפרד	סעיף 24
6	Go	קביעת בית המשפט באין הסכם בין ההורים	סעיף 25
6	Go	הורה שאינו מסוגל למלא חובתו	סעיף 26
6	Go	שלילת האפוטרופסות או הגבלתה	סעיף 27
6	Go	אפוטרופוס בנוסף על הורה	סעיף 28
7	Go	זכותם של הורים שכולים	סעיף 28א
7	Go	הורה שאפוטרופסותו הוגבלה	סעיף 29
7	Go	סייגים לסעיפים 28, 29	סעיף 30

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, תשכ"ב-1962

נוסח מלא ומעודכן

7	Go	נכסים שאינם בהנהלת ההורים	סעיף 31
7	Go	שמירת דינים	סעיף 32
7	Go	פרק שלישי: האפוטרופוסים על פי מינוי	
7	Go	אימתי יתמנה אפוטרופוס	סעיף 33
7	Go	מי יכול להיות אפוטרופוס	סעיף 34
7	Go	עדיפות בבחירת האפוטרופוס	סעיף 35
8	Go	שמיעת החסוי על ידי בית המשפט	סעיף 36
8	Go	הסכמת האפוטרופוס	סעיף 37
8	Go	תפקידי האפוטרופוס לקטין ולפסול דין	סעיף 38
8	Go	תפקידיו של אפוטרופוס אחר	סעיף 39
8	Go	פטור ממזונות	סעיף 40
8	Go	קנה מידה לאפוטרופוסות	סעיף 41
8	Go	הקשר עם החסוי	סעיף 42
8	Go	ציות להוראות האפוטרופוס	סעיף 43
8	Go	הוראות בית המשפט	סעיף 44
8	Go	מינוי אפוטרופוסים אחדים	סעיף 45
8	Go	דין אפוטרופוסים משותפים	סעיף 46
8	Go	סמכויות האפוטרופוס ואישור בית המשפט	סעיף 47
9	Go	פעולות שיש בהן ניגוד אינטרסים	סעיף 48
9	Go	הגנת צד שלישי	סעיף 49
9	Go	השקעות	סעיף 50
9	Go	פרטה חוק הירושה	סעיף 51
9	Go	הוראות בנוגע לשומה חוק הירושה	סעיף 52
9	Go	חשבונות דוח ומתן ידיעות חוק הירושה	סעיף 53
9	Go	בדיקת דוחות חוק הירושה	סעיף 54
9	Go	הוצאות האפוטרופוס	סעיף 55
9	Go	שכר האפוטרופוס	סעיף 56
9	Go	אחריות האפוטרופוס	סעיף 57
9	Go	ערובה	סעיף 58
9	Go	מימוש הערובה	סעיף 59
10	Go	התפטרות האפוטרופוס	סעיף 60
10	Go	פיטורי האפוטרופוס	סעיף 61
10	Go	פקיעת האפוטרופוסות	סעיף 62
10	Go	סיום תפקידו של האפוטרופוס	סעיף 63
10	Go	הוראת צוואה של הורה החסוי או בן זוגו	סעיף 64
10	Go	האפוטרופוס הכללי כאפוטרופוס חוק תשלח 1978	סעיף 65
10	Go	אפוטרופוס שהיה פגם במינויו	סעיף 66
10	Go	אפוטרופוס למעשה	סעיף 67
10	Go	ועדה לעניני אפוטרופוסות לנפגעי שואה	סעיף 67א*
10	Go	פרק רביעי: הוראות שונות	
10	Go	סמכות כללית לאמצעי שמירה	סעיף 68
11	Go	מעמד היועץ המשפטי לממשלה	סעיף 69
11	Go	מעמדו של פקיד סעד	סעיף 70
11	Go	שמירת דינים	סעיף 71
11	Go	מעמדם של קרובים	סעיף 72
11	Go	שינוי החלטות	סעיף 74
11	Go	חוק בית המשפט לעניני משפחה תשנה 1995	סעיף 75

11	Go	סמכות מבחינה בין לאומית	סעיף 76
11	Go	משפט בינלאומי פרטי	סעיף 77
11	Go	בית המשפט המוסמך חוק בית המשפט לענייני משפחה תשנ"ה 1995	סעיף 78
11	Go	שמירת דינים ושיפוט	סעיף 79
11	Go	הגדרות	סעיף 80
12	Go	הוראות מעבר	סעיף 81
12	Go	ביטולים	סעיף 82
12	Go	ביצוע ותקנות	סעיף 83
12	Go	תחילת תוקף	סעיף 84

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962*

פרק ראשון: כשרות משפטית

- | | |
|---|--|
| <p>1. כל אדם כשר לזכויות ולחובות מגמר לידתו ועד מותו.</p> | <p>כשרות לזכויות ולחובות</p> |
| <p>2. כל אדם כשר לפעולות משפטיות, זולת אם נשללה או הוגבלה כשרות זו בחוק או בפסק דין של בית משפט.</p> | <p>כשרות לפעולות משפטיות</p> |
| <p>3. אדם שלא מלאו לו 18 שנה הוא קטין; אדם שמלאו לו 18 שנה הוא בגיר.</p> | <p>קטינות ובגירות</p> |
| <p>4. פעולה משפטית של קטין טעונה הסכמת נציגו; ההסכמה יכולה להינתן מראש או למפרע לפעולה מסויימת או לסוג מסויים של פעולות. יכול נציגו של קטין לבטל הסכמתו לפעולה כל עוד לא נעשתה הפעולה.</p> | <p>פעולות של קטין</p> |
| <p>5. פעולה משפטית של קטין שנעשתה שלא בהסכמת נציגו ניתנת לביטול –
 (1) על ידי נציגו, ואם אין לקטין נציג – על ידי היועץ המשפטי לממשלה, תוך חודש ימים לאחר שנודע להם על הפעולה;
 (2) אם לא נודע לנציג או ליועץ המשפטי לממשלה על הפעולה – על ידי הקטין, תוך חודש ימים לאחר שהיה לבגיר.</p> | <p>ביטול פעולות של קטין</p> |
| <p>6. פעולה משפטית של קטין שדרכם של קטינים בגילו לעשות כמוה, וכן פעולה משפטית בין קטין לבין אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת שהוא קטין, אינה ניתנת לביטול כאמור בסעיף 5, אף שנעשתה שלא בהסכמת נציגו, אלא אם היה בה משום נזק של ממש לקטין או לרכושו.</p> | <p>סייג לביטול פעולות</p> |
| <p>6א. פעולה משפטית של קטין שהיא רכישת נכס באשראי או במקח-אגב-שכירות, שכירות נכס או קבלת שירות באשראי, אין לה תוקף, על אף האמור בסעיפים 5 ו-6, כל עוד לא באה עליה</p> | <p>פעולות בטלות (תיקון מס' 3) תשל"ג-1973</p> |

* פורסם ס"ח תשכ"ב מס' 380 מיום 17.8.1962 עמ' 120 (ה"ח תשכ"א מס' 456 עמ' 170).

תוקן ס"ח תשכ"ה מס' 452 מיום 18.3.1965 עמ' 114 (ה"ח תשכ"ד מס' 614 עמ' 222) – תיקון מס' 1.

ס"ח תשל"ה מס' 600 מיום 30.7.1970 עמ' 125 (ה"ח תשל"ה מס' 871 עמ' 78) – תיקון מס' 2.

ס"ח תשל"ג מס' 676 מיום 4.1.1973 עמ' 32 (ה"ח תשל"ב מס' 982 עמ' 163) – תיקון מס' 3.

ס"ח תשל"ו מס' 790 מיום 1.1.1976 עמ' 50 (ה"ח תשל"ה מס' 1202 עמ' 434) – תיקון מס' 4.

ס"ח תשל"ח מס' 883 מיום 18.1.1978 עמ' 65 (ה"ח תשל"ז מס' 1270 עמ' 52) – תיקון מס' 5 בסעיף 25(ג) לחוק האפוטרופוס הכללי תשל"ח-1978; תחילתו שישה חודשים מיום פרסומו.

ס"ח תשמ"א מס' 1028 מיום 28.5.1981 עמ' 297 (ה"ח תשמ"א מס' 1533 עמ' 336) – תיקון מס' 6 בסעיף 38 לחוק אימוץ ילדים תשמ"א-1981.

ס"ח תשמ"ג מס' 1080 מיום 31.3.1983 עמ' 79 (ה"ח תשמ"ג מס' 1581 עמ' 207) – תיקון מס' 7.

ס"ח תשמ"ה מס' 1140 מיום 3.4.1985 עמ' 81 (ה"ח תשמ"ד מס' 1653 עמ' 90) – תיקון מס' 8 בסעיף 13 לחוק הירושה (תיקון מס' 7), תשמ"ה-1985; תחילתו ביום 1.1.1989 כאמור בק"ת תשמ"ט מס' 5136 מיום 25.9.1988 עמ' 33 – צו תשמ"ט-1988.

ס"ח תשנ"ה מס' 1537 מיום 7.8.1995 עמ' 397 (ה"ח תשנ"ה מס' 2330 עמ' 153) – תיקון מס' 9 בסעיף 15 לחוק בית המשפט לעניני משפחה, תשנ"ה-1995; ר' סעיף 27 לענין הוראות מעבר.

ס"ח תשנ"ו מס' 1593 מיום 12.5.1996 עמ' 363 (ה"ח תשנ"ד מס' 2271 עמ' 451, ה"ח תשנ"ו מס' 2449 עמ' 239) – תיקון מס' 10 בסעיף 10 לחוק אימוץ ילדים (תיקון מס' 2), תשנ"ו-1996; תחילתו ביום 2.3.1997. תוקן ס"ח תשנ"ו מס' 1599 מיום 21.8.1996 עמ' 378 (ה"ח תשנ"ו מס' 2553 עמ' 853) – תיקון מס' 2 (תיקון מס' 1).

ס"ח תשס"ב מס' 1849 מיום 13.6.2002 עמ' 423 (ה"ח תשס"ב מס' 3073 עמ' 230) – תיקון מס' 11.

ס"ח תשס"ד מס' 1947 מיום 30.6.2004 עמ' 432 (ה"ח הכנסת תשס"ד מס' 34 עמ' 35) – תיקון מס' 12.

ס"ח תשס"ה מס' 1993 מיום 3.4.2005 עמ' 274 (ה"ח הכנסת תשס"ה מס' 63 עמ' 69) – תיקון מס' 13.

ס"ח תש"ע מס' 2234 מיום 17.3.2010 עמ' 423 (ה"ח הכנסת תש"ע מס' 300 עמ' 84) – תיקון מס' 14; תחילתו 30 ימים מיום פרסומו.

הסכמת נציגו; לענין סעיף זה, "אשראי" – לרבות תשלום בשיעורים.	
7. פעולה משפטית של קטין טעונה אישור בית המשפט אם היתה טעונה אישור כזה אילו נעשתה בידי נציגו; ואין תוקף לפעולה כל עוד לא בא עליה אישור בית המשפט.	פעולות טעונות אישור בית המשפט
8. אדם שמחמת מחלת נפש או ליקוי בשכלו אינו מסוגל לדאוג לענינים, רשאי בית המשפט, לבקשת בן-זוגו או קרובו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, ולאחר ששמע את האדם או נציגו, להכריזו פסול-דין.	הכרזת פסלות
9. על פעולה משפטית של מי שהוכרז פסול-דין יחולו, בשינויים המחוייבים, הוראות הסעיפים 4 עד 7.	פעולות של פסול-דין
10. אדם שהוכרז פסול-דין, רשאי בית המשפט, לבקשתו, לבקשת בן-זוגו או קרובו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו, ולאחר ששמע את פסול-הדין, לבטל את הכרזת הפסלות אם מצא שההכרזה לא היתה מוצדקת או שהתנאים להכרזה חדלו להתקיים.	ביטול ההכרזה
11. כל מקום שמדובר בו, בניב כל שהוא, באדם בגיל פלוני, ייחשב גילו מתחילת היום בו הוא נולד, והוא כשאינן כוונה אחרת מפורשת או משתמעת; יום מתחיל עם שקיעת החמה של היום שלפניו ונגמר עם שקיעת החמה של אותו יום.	חישוב גיל
12. ידועה שנת לידתו של אדם ולא ידוע יום לידתו, חזקה שנוולד באחד בניסן של אותה שנה; ידוע חודש לידתו של אדם ולא ידוע יום לידתו, חזקה שנוולד ביום החמישה עשר של אותו חודש.	חזקת תאריך הלידה
13. הוראות פרק זה אינן חלות על כשרותו של אדם לפעולות הקובעות או משנות את מעמדו האישי, ואינן גורעות מכל דין הקובע לענין פלוני גיל כשרות או תוצאות של שלילת כשרות או הגבלתה או הקובע תוצאות של הצהרת מוות.	שמירת דינים
13א. (א) לא תומר דתו של קטין אלא אם שני הוריו נתנו מראש הסכמתם בכתב או שבית המשפט, לפי בקשת אחד ההורים או לפי בקשת אפוטרופסו של הקטין, אישר מראש את המרת הדת.	המרת דתו של קטין (תיקון מס' 1) תשכ"ה-1965
(ב) מלאו לקטין 10 שנים, לא תומר דתו אלא אם, נוסף על הסכמת הוריו או אישור בית המשפט לפי סעיף קטן (א), נתן גם הוא מראש הסכמתו בכתב.	
(ג) לא תומר דתו של קטין אלא בדת של הוריו או של אחד מהוריו או של אדם שהקטין היה סמוך על שולחנו, מתוך כוונה לאמצו, בששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה להמרת הדת, ובתנאי שבית המשפט שוכנע כי ההמרה דרושה לשם אימוצו של הקטין בידי אותו אדם לפי חוק אימוץ ילדים תשמ"א-1981.	(תיקון מס' 6) תשמ"א-1981 (תיקון מס' 10) תשנ"ו-1996
(ד) המרת דתו של קטין בניגוד להוראות סעיף זה – אין לה תוקף משפטי.	
פרק שני: הורים וילדיהם הקטינים	
14. ההורים הם האפוטרופסים הטבעיים של ילדיהם הקטינים.	מעמד ההורים
15. אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם; וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו, והסמכות לייצגו.	תפקידי ההורים
16. הקטין חייב, תוך כיבוד אב ואם, לציית להוריו בכל ענין הנתון לאפוטרופסותם.	חובת ציות הקטין
17. באפוטרופסותם לקטין חייבים ההורים לנהוג לטובת הקטין כדרך שהורים מסורים היו נוהגים בנסיבות הענין.	קנה מידה לחובת ההורים
18. (א) בכל ענין הנתון לאפוטרופסותם חייבים שני ההורים לפעול תוך הסכמה; הסכמתו של אחד מהם לפעולתו של רעהו יכולה להינתן מראש או למפרע, בפירוש או מכללא, לענין מסויים או באופן כללי; וחזקה על הורה שהסכים לפעולת רעהו כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר. בענין שאינו סובל דיחוי רשאי כל אחד מההורים לפעול על דעת עצמו.	שיתוף בין ההורים (תיקון מס' 14) תש"ע-2010
(ב) גוף המנוי בתוספת ומחויב על פי הוראות כל דין למסור מידע בכתב להורה בעניין ילדו הקטין, וקיבל מהורהו של הקטין הודעה בכתב על רצונו לקבל עותק מהמידע בנפרד מהמידע	(תיקון מס' 14) תש"ע-2010

שנמסר להורוהו האחר של הקטין, ימסור את המידע גם לאותו הורה; ואולם נודע לגוף המנוי בתוספת, כי נשללה או הוגבלה האפוטרופסות של אחד ההורים בהחלטת בית משפט, לא יחול האמור בסעיף קטן זה אלא לגבי עניינים אשר נותרו נתונים לאפוטרופסותו של אותו הורה, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת; השר, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספת.

19. לא באו ההורים לידי הסכמה ביניהם בענין הנוגע לרכוש הקטין, רשאי כל אחד מהם לפנות לבית המשפט והוא יכריע בדבר. לא באו ההורים לידי הסכמה ביניהם בענין אחר הנתון לאפוטרופסותם, רשאים הם יחד לפנות לבית המשפט, ובית המשפט, אם לא עלה בידו להביאם לידי הסכמה ואם ראה שיש מקום להכריע בדבר, יכריע הוא בעצמו או יטיל את ההכרעה על מי שימצא לנכון.

הכרעת בית המשפט

20. ואלה הפעולות שבהן אין ההורים מוסמכים לייצג את הקטין בלי שבית המשפט אישרן מראש:

פעולות טעונות אישור בית המשפט

(1) העברה, שעבוד, חלוקה או חיסול של יחידה משקית בחקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה;

(2) פעולה שתקפה תלוי ברישום בפנקס המתנהל על פי חוק;

(3) נתינת מתנות, זולת מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין;

(4) נתינת ערבות;

(5) פעולה משפטית בין הקטין לבין הוריו או קרובי הוריו, זולת קבלת מתנות הניתנות לקטין.

21. פעולה של הורים הטעונה אישור לפי סעיף 20(5) תהא בת-תוקף אף באין אישור אם נעשתה כלפי אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת שהיא טעונה אישור.

הגנת צד שלישי

22. ההורים לא ישאו באחריות לנזק שגרמו לקטין תוך מילוי תפקידי אפוטרופסותם, אלא אם פעלו שלא בתום לב או לא נתכוונו לטובת הקטין; הם לא ישאו באחריות לנזק שגרמו לרכושו של הקטין תוך מילוי תפקידי אפוטרופסותם, אם פעלו בתום לב ונתכוונו לטובת הקטין.

אחריות ההורים

23. קטין הסמוך על שולחן הוריו ויש לו הכנסות מעבודתו או מכל מקור אחר, הכנסותיו ישמשו, במידה נאותה לפי הנהוג בנסיבות דומות, לקיום משק הבית המשפחתי ולסיפוק צרכי הקטין עצמו; אולם נכסיו של הקטין לא ישמשו למטרות אלה, אלא במידה שבית המשפט אישר שההורים אינם יכולים לקיים את משק הבית המשפחתי ולספק צרכי הקטין.

הכנסות הקטין ונכסיו

24. היו הורי הקטין חיים בנפרד – בין שנישואיהם אוינו, הותרו או הופקעו בין שעדיין קיימים ובין שלא נישאו – רשאים הם להסכים ביניהם על מי מהם תהיה האפוטרופסות לקטין, כולה או מקצתה, מי מהם יחזיק בקטין, ומה יהיו זכויות ההורה שלא יחזיק בקטין לבוא עמו במגע; הסכם כזה טעון אישור בית המשפט והוא יאשרו לאחר שנוכח כי ההסכם הוא לטובת הקטין, ומשאושר, דינו – לכל ענין זולת ערעור – כדין החלטת בית המשפט.

הסכם בין הורים החיים בנפרד (תיקון מס' 13) תשס"ה-2005

25. לא באו ההורים לידי הסכם כאמור בסעיף 24, או שבאו לידי הסכם אך ההסכם לא בוצע, רשאי בית המשפט לקבוע את העניינים האמורים בסעיף 24 כפי שייראה לו לטובת הקטין, ובלבד שילדים עד גיל 6 יהיו אצל אמם אם אין סיבות מיוחדות להורות אחרת.

קביעת בית המשפט באין הסכם בין ההורים

26. הורה שאינו מסוגל למלא חובותיו לפי פרק זה בנוגע לרכושו של ילדו הקטין, או מזניח חובות אלה, או שנשקפת ממנו סכנה לרכושו של הקטין, רשאי בית המשפט להורות שיחולו עליו, בשינויים המחוייבים, ההוראות החלות על אפוטרופסות לפי הסעיפים 44, 50 עד 54, 58 ו-59, כולן או מקצתן.

הורה שאינו מסוגל למלא חובותיו

27. הורה של קטין שבית משפט שלום נקט כלפיו בדרך האמורה בסעיף 3(3) או (4) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960, רשאי בית המשפט לשלול ממנו את אפוטרופסותו על הקטין או להגבילה. הוא הדין אם הוכח להנחת דעתו של בית המשפט כי נתמלאו התנאים שבהם היה בית משפט שלום נוקט כלפי ההורה בדרך האמורה.

שלילת האפוטרופסות או הגבלתה (תיקון מס' 7) תשמ"ג-1983

28. מת אחד ההורים, תהא האפוטרופסות על הקטין להורה השני; ואולם רשאי בית המשפט,

אפוטרופוס בנוסף על הורה (תיקון מס' 7) תשמ"ג-1983

בנוסף על אותו הורה, למנות לקטין אפטרופוס באופן כללי או לענינים שיקבע בית המשפט; והוא הדין אם אחד ההורים הוכרו פסול-דין, או שאינו מסוגל למלא חובותיו לפי פרק זה, או שביט המשפט קבע, בהחלטה מנומקת, כי ההורה נמנע, ללא סיבה סבירה, מלמלא את חובותיו האמורות, כולן או מקצתן או שהאפטרופסות לקטין נשללה ממנו על ידי בית המשפט, וכן אם אחד ההורים אינו ידוע, או שלא היה נשוי להורה השני ולא הכיר בקטין כבילדו.

28א. מת אחד ההורים של קטין, רשאי בית המשפט לתת הוראות בענין המגע בין הורי המת לבין הקטין.

29. הוגבלה אפטרופסותו של אחד ההורים, רשאי בית המשפט, בנוסף על ההורים, למנות לקטין אפטרופוס לענינים שיקבע.

30. לא ימנה בית המשפט אפטרופוס בנוסף על הורה, אלא אם ראה סיבה מיוחדת לכך לטובת הקטין ולאחר שניתנה הזדמנות להורה להשמיע טענותיו; מונה אפטרופוס כאמור, יחולו הוראות הסעיפים 45 ו-46 בשינויים המחוייבים.

31. מי שהקנה לקטין נכס במתנה או בצוואה והתנה שניהול הנכס יהיה בידי אחד מהורי הקטין בלבד או בידי אדם זולת הורי הקטין, תנאו קיים על אף האמור בפרק זה; צויין אדם זולת ההורים לנהל נכס כזה, יחולו עליו הוראות הפרק השלישי, כולל סעיף 64.

32. הוראות פרק זה אינן גורעות מחובת ההורים לתשלום מזונות לילדיהם הקטינים לפי הוראות חוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט-1959.

פרק שלישי: האפטרופוסים על פי מינוי

33. (א) בית המשפט רשאי למנות אפטרופוס –

(1) לקטין ששני הוריו מתו או שהוכרו פסולי-דין או שהאפטרופסות לקטין נשללה מהם לפי סעיף 27, או הוגבלה לפי סעיף 29 או שהם אינם מסוגלים למלא כלפי הקטין את חובותיהם לפי הפרק השני או שהם נמנעים, ללא סיבה סבירה, מלמלא את חובותיהם האמורות, כולן או מקצתן;

(2) לקטין – בנסיבות האמורות בסעיף 28 או בסעיף 29;

(3) לפסולי-דין;

(4) לאדם אחר שאינו יכול, דרך קבע או דרך ארעי, לדאוג לעניניו, כולם או מקצתם, ואין מי שמוסמך ומוכן לדאוג להם במקומו;

(5) לאדם שאין עדיין אפשרות לזהותו;

(6) לעובר.

(ב) בקשה למינוי אפטרופוס לאדם יכול שתוגש בידי בן זוגו או קרובו או בידי היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו.

34. יכול להתמנות אפטרופוס אחד מאלה:

(1) יחיד;

(2) תאגיד;

(3) האפטרופוס הכללי;

(4) ועדת אפטרופסות לנפגעי השואה לגבי נפגעי השואה שהרכבה:

(1) נציג משרד הבריאות;

(2) נציג גוף המטפל בעניני נפגעי השואה.

מינה בית המשפט תאגיד להיות אפטרופוס, רשאי הוא לקבוע יחיד שיבצע את תפקידי האפטרופוס מטעם התאגיד.

35. (א) בית המשפט ימנה לאפטרופוס מי שנראה לו בנסיבות הענין מתאים ביותר לטובת החסוי.

(ב) במינוי אפטרופוס לקטין לפי סעיף 33(א) ייתן בית המשפט עדיפות לאדם מתאים

זכותם של הורים שכולים (תיקון מס' 4) תשל"ו-1975 הורה שאפטרופסותו הוגבלה

סייגים לסעיפים 28, 29

נכסים שאינם בהנהלת ההורים

שמירת דינים

אימתי יתמנה אפטרופוס (תיקון מס' 7) תשמ"ג-1983

(תיקון מס' 7) תשמ"ג-1983

מי יכול להיות אפטרופוס

(תיקון מס' 11) תשס"ב-2002

עדיפות בבחירת האפטרופוס (תיקון מס' 12) תשס"ד-2004 (תיקון מס' 12) תשס"ד-2004

שהוא בן משפחתו של הקטין, אלא אם כן מצא כי בנסיבות הענין יהיה זה לטובת הקטין למנות לו אפוטרופוס שאינו בן משפחתו; בסעיף קטן זה, "בן משפחה" – אח, אחות, הורה של הורה, אח או אחות של הורה, בן זוג או בת זוג של הורה.

36. לפני מינוי האפוטרופוס ישמע בית המשפט את דעת החסוי אם הוא מסוגל להבין בדבר וניתן לברר דעתו.

שמיעת החסוי על ידי בית המשפט

37. לא יתמנה אפוטרופוס אלא מי שהביע לבית המשפט את הסכמתו לכך.

הסכמת האפוטרופוס

38. אפוטרופוס של קטין חייב לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן חייב הוא בשמירת נכסי הקטין, ניהולם ופיתוחם; הוא רשאי להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו והוא מוסמך לייצגו; והכל אם לא הגביל בית המשפט את תפקידי האפוטרופוס. והוא הדין בשינויים המחוייבים, באפוטרופוס של פסול-דין.

תפקידי האפוטרופוס לקטין ולפסול-דין

39. אפוטרופוס שאינו של קטין או של פסול-דין חייב לדאוג לענינים שנמסרו לו על-ידי בית המשפט.

תפקידי של אפוטרופוס אחר

40. אין במינוי אדם כאפוטרופוס כדי לחייבו במזונותיו של החסוי.

פטור ממזונות

41. במילוי תפקידיו חייב האפוטרופוס לנהוג לטובת החסוי כדרך שאדם מסור היה נוהג בנסיבות הענין.

קנה מידה

42. בעניני האפוטרופוסות חייב האפוטרופוס לשמוע את דעת החסוי אם הוא מסוגל להבין בדבר וניתן לברר דעתו.

הקשר עם החסוי

43. החסוי חייב למלא אחרי הוראות האפוטרופוס בעניני אפוטרופוסות שנקבעו על-ידי בית המשפט.

ציות להוראות האפוטרופוס

44. בית המשפט רשאי, בכל עת, לבקשתו של האפוטרופוס או של היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו או של צד מעונין ואף מיזמתו הוא, לתת לאפוטרופוס הוראות בכל ענין הנוגע למילוי תפקידו; וכן רשאי בית המשפט, לבקשת האפוטרופוס, לאשר פעולה שעשה.

הוראות בית-המשפט

45. בית המשפט רשאי אם ראה סיבה מיוחדת לכך, למנות לחסוי יותר מאפוטרופוס אחד; משעשה כן, יחליט בית המשפט אם להטיל את תפקידי האפוטרופוסות על האפוטרופסים במשותף או לחלקם ביניהם.

מינוי אפוטרופסים

46. הטיל בית המשפט תפקידי אפוטרופוסות על שני אפוטרופסים או יותר במשותף, יחולו ההוראות הבאות זולת אם הורה בית המשפט אחרת:

דין אפוטרופסים משותפים

(1) האפוטרופסים חייבים לפעול תוך הסכמה; בענין שדעותיהם חלוקות, יפעלו כפי שיחליט בית המשפט;

(2) פעולה של אחד או של אחדים מן האפוטרופסים טעונה הסכמת האחרים או אישור בית המשפט, מראש או למפרע;

(3) בענין שאינו סובל דיחוי רשאי כל אחד מהאפוטרופסים לפעול על דעת עצמו;

(4) האפוטרופסים אחראים לחסוי יחד ולחוד;

(5) נתפנה מקומו של אחד מן האפוטרופסים או שחדל לפעול, זמנית או לצמיתות, חייבים האחרים להודיע על כך מיד לבית המשפט, והם חייבים ומוסמכים להמשיך בתפקידיהם כל עוד לא קבע בית המשפט אחרת.

47. האפוטרופוס מוסמך לעשות כל הדרוש למילוי תפקידיו; בפעולות המנויות להלן אין הוא מוסמך לייצג את החסוי מבלי שבית המשפט אישרן מראש:

סמכויות האפוטרופוס ואישור בית המשפט (תיקון מס' 2) תש"ל-1970

(1) העברה, שעבוד, חלוקה או חיסול של יחידה משקית בחקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה;

(2) השכרה שחוקי הגנת הדייר חלים עליה;

(3) פעולה שתקפה תלוי ברישום בפנקס המתנהל על-פי חוק;

(4) נתינת מתנות זולת מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין;

- (5) נתינת ערבות;
- (6) פעולה אחרת שבית המשפט קבע, בצו המינוי או לאחר מכן, כטעונה אישור כאמור.
48. בפעולה משפטית בין החסוי לבין האפוטרופוס, בן זוגו או קרוביו של האפוטרופוס, זולת מתנות הניתנות לחסוי, ובפעולה משפטית בין החסוי לבין חסוי אחר של אותו אפוטרופוס, אין האפוטרופוס מוסמך לייצג את החסוי מבלי שבית המשפט או אפוטרופוס אחר שנתמנה למטרה זו אישרן מראש.
49. פעולה של אפוטרופוס הטעונה אישור לפי סעיף 46(2) וסעיף 47(6) תהא בת-תוקף אף באין הסכמה או אישור כזה אם נעשתה כלפי אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת שהיא טעונה הסכמה או אישור.
50. כספי החסוי, במידה שאינם דרושים לצרכיו השוטפים, חייב האפוטרופוס להחזיקם או להשקיעם כדרוש לשם שמירת הקרן והבטחת פירות באחד הדרכים שקבע לכך שר המשפטים בתקנות או בדרך שהורה בית המשפט.
51. האפוטרופוס חייב להגיש לאפוטרופוס הכללי, תוך שלושים ימים מיום מינויו, פרטה של נכסי החסוי, כולל חובותיו, זולת אם פטר אותו האפוטרופוס הכללי מחובה זו או קבע מועד אחר להגשת הפרטה.
52. בית המשפט רשאי להורות –
- (1) שהאפוטרופוס יגיש לאפוטרופוס הכללי, במועד שקבע, שומת שוויים של נכסי החסוי, ערוכה לתאריך שקבע בית המשפט;
- (2) שהשומה האמורה תיערך על-ידי שמאי או על-ידי אדם אחר כפי שקבע בית המשפט.
53. האפוטרופוס חייב, בכל עניני האפוטרופסות, לנהל חשבונות, להגיש לאפוטרופוס הכללי דין וחשבון כפי שיוורה, אך לפחות אחת לשנה ובגמר תפקידו או בפקיעת האפוטרופסות, ולהמציא לאפוטרופוס הכללי ידיעות מלאות לפי דרישתו. שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר החשבונות שעל האפוטרופוס לנהל.
54. שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בדבר אופן בדיקת הפרטה והדו"חות בידי האפוטרופוס הכללי, ורשאי הוא לקבוע סוגי דו"חות שהאפוטרופוס הכללי פטור מבדיקתם, בתנאים שייקבעו.
55. ההוצאות הסבירות שהאפוטרופוס הוציא במילוי תפקידו חלות על החסוי, ורשאי האפוטרופוס להחזירן לעצמו מנכסי החסוי.
56. (א) בית המשפט רשאי לקבוע לאפוטרופוס שכר אם ראה טעם לכך בנסיבות הענין; שכר האפוטרופוס שנקבע על ידי בית המשפט חל על החסוי ורשאי האפוטרופוס לקבלו מנכסי החסוי.
- (ב) שר המשפטים רשאי לקבוע כללים בדבר השכר שבית המשפט רשאי לקבוע לאפוטרופסים.
57. האפוטרופוס אחראי לנזק שגרם לחסוי או לרכושו. בית המשפט רשאי לפטרו מאחריותו, כולה או מקצתה, אם פעל בתום לב ונתכוון לטובת החסוי. האפוטרופוס אינו נושא באחריות אם פעל בתום לב לפי הוראות בית המשפט או קיבל אישורו, אם מראש ואם למפרע.
58. בית המשפט רשאי, לפני מינויו של אפוטרופוס או אחרי כן, לדרוש שהאפוטרופוס ישעבד נכסים או ימציא ערבות להבטחת מילוי תפקידו וחובותיו, ורשאי בית המשפט, בכל עת, לדרוש ערובה נוספת או לשחרר ערובה שניתנה, כולה או מקצתה.
59. ערובה לפי סעיף 58 תינתן לזכות החסוי, והאפוטרופוס הכללי מוסמך לייצגו בכל הנוגע למימושה.

פעולות שיש בהן ניגוד אינטרסים

הגנת צד שלישי

השקעות

פרטה
(תיקון מס' 8)
תשמ"ה-1985

הוראות בנוגע לשומה
(תיקון מס' 8)
תשמ"ה-1985

חשבונות דו"ח ומתן ידיעות
(תיקון מס' 8)
תשמ"ה-1985

בדיקת דו"חות
(תיקון מס' 8)
תשמ"ה-1985

הוצאות האפוטרופוס

שכר האפוטרופוס

(תיקון מס' 7)
תשמ"ג-1983

אחריות האפוטרופוס

ערובה

מימוש הערובה

<p>60. האפוטרופוס רשאי, על ידי הודעה בכתב לבית המשפט, להתפטר מתפקידו; ההתפטרות אינה תופסת אלא אם בא עליה אישור בית המשפט ומן היום שנקבע לכך באישור.</p>	<p>התפטרות</p>
<p>61. בית המשפט רשאי לפטר אפוטרופוס אם לא מילא תפקידיו כראוי או אם ראה בית המשפט סיבה אחרת לפיטוריו.</p>	<p>פיטורי האפוטרופוס</p>
<p>62. אפוטרופוסות על קטין פוקעת בהגיעו לבגרות; על פסול דין – עם ביטול פסלותו על ידי בית המשפט; על מי שאינו קטין או פסול דין – אם קבע בית המשפט שחדלו סיבות האפוטרופוסות או שהושגה מטרתה; פקיעת אפוטרופוסות כזאת היא מן היום שנקבע לכך על-ידי בית המשפט; אפוטרופוסות על כל אדם פוקעת במות החסוי.</p>	<p>פקיעת האפוטרופוסות</p>
<p>63. בהתפטרותו ובפיטוריו של האפוטרופוס ובפקיעת האפוטרופוסות חייב האפוטרופוס – ובמותו חייבים יורשיו – למסור לחסוי או למי שקבע בית המשפט את נכסי החסוי הנמצאים בידו או בפיקוחו, ואת המסמכים הנוגעים לנכסים אלה; ורשאי בית המשפט להורות שהאפוטרופוס יהא חייב ומוסמך לסיים פעולות שבית המשפט קבע, במידה שהדבר דרוש לטובת החסוי, רכושו או עזבונו.</p>	<p>סיום תפקידו של האפוטרופוס (תיקון מס' 7) תשמ"ג-1983</p>
<p>64. מתו הורי החסוי או אחד מהוריו או בן זוגו, ובצוואתם ציינו שמו של אפוטרופוס או הורו בענין מהענינים הנתונים לפי פרק זה לשיקול הדעת של בית המשפט או של האפוטרופוס, יפעלו בית המשפט והאפוטרופוס בהתאם להוראות אלה שבצוואה, אם קויימה כדין, זולת אם ראו שטובת החסוי דורשת לסטות מהן; אין בסעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 28 בנוגע לאפוטרופוסות של ההורה שנשאר בחיים.</p>	<p>הוראת צוואה של הורה החסוי או בן זוגו</p>
<p>65. נתמנה האפוטרופוס הכללי כאפוטרופוס, לא יחולו הוראות הסעיפים 37, 50, 57, 58, 59 ו-60.</p>	<p>האפוטרופוס הכללי כאפוטרופוס (תיקון מס' 5) תשל"ח-1978 (תיקון מס' 7) תשמ"ג-1983 (תיקון מס' 8) תשמ"ה-1985</p>
<p>66. פעולה של אפוטרופוס תהא בת-תוקף אף שהיה פגם במינויו, אם נעשתה כלפי אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת על הפגם.</p>	<p>אפוטרופוס שהיה פגם במינויו</p>
<p>67. מי שפועל כאפוטרופוס, חובותיו ואחריותו כלפי החסוי לפי הוראות פרק זה, אף אם לא נתמנה כלל או שהיה פגם במינויו או שהתפטר או פוטר או שפקעה אפוטרופוסותו.</p>	<p>אפוטרופוס למעשה</p>
<p>67א. (א) שר העבודה והרווחה ימנה ועדה לעניני אפוטרופוסות לנפגעי השואה וזה הרכבה: (1) נציג משרד העבודה והרווחה שהוא פקיד סעד ראשי לסדרי דין שנתמנה לפי חוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955, או פקיד סעד שהתמנה לפי החוק האמור שהציע פקיד הסעד הראשי; (2) נציג משרד הבריאות, שיציע שר הבריאות; (3) נציג משרד המשפטים, שיציע שר המשפטים. (ב) החסוי, אפוטרופוסו, קרובו, מנהל בית חולים שבו מאושפז חסוי וכל אדם המטפל בחסוי רשאי לפנות לוועדה בכל שאלה המתעוררת בקשר לטיפול בחסוי או בדבר הצורך במינויו או בהחלפת אפוטרופוס לחסוי. (ג) הועדה תבחן כל פניה כאמור בסעיף קטן (ב) והיא רשאית ליתן את המלצותיה לאפוטרופוס בענינים הנוגעים לטיפול בחסוי וכן לפנות ליועץ המשפטי לממשלה או לנציגו ולאפוטרופוס הכללי, ולהמליץ להם לנקוט פעולות על פי סמכותם, לרבות פניה לבית משפט לפי חוק זה.</p>	<p>ועדה לעניני אפוטרופוסות לנפגעי שואה (תיקון מס' 11) תשס"ב-2002</p>
<p>פרק רביעי: הוראות שונות</p>	
<p>68. (א) בית המשפט רשאי, בכל עת, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו או לבקשת צד מעוניין ואף מיזמתו הוא, לנקוט אמצעים זמניים או קבועים הנראים לו לשמירת עניניו של קטין, של פסול-דין ושל חסוי, אם על-ידי מינוי אפוטרופוס זמני או אפוטרופוס-לדין, ואם</p>	<p>סמכות כללית לאמצעי שמירה (תיקון מס' 2) תשל"ז-1970 (תיקון מס' 7) תשמ"ג-1983</p>

- בדרך אחרת; וכן רשאי בית המשפט לעשות, אם הקטין, פסול-הדין, או החסוי פנה אליו בעצמו.
- (ב) היתה הבקשה להורות על ביצוע ניתוח או על נקיטת אמצעים רפואיים אחרים, לא יורה על כך בית המשפט אלא אם שוכנע, על פי חוות דעת רפואית, כי האמצעים האמורים דרושים לשמירת שלומו הגופני או הנפשי של הקטין, פסול הדין או החסוי.
69. היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו רשאים, אם הם סבורים שטובתו של קטין, של פסול-דין, או של חסוי או טובת הכלל מחייבת זאת, לפתוח בכל הליך משפטי, כולל ערעור, לפי חוק זה וכן להתייצב ולטעון בכל הליך כזה.
70. פקיד סעד שנתמנה לענין חוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), תשט"ו-1955, רשאי בענין לפי חוק זה שאינו תלוי ועומד בבית המשפט ואם ראה צורך בכך להגנתו של קטין, של פסול-דין, או של חסוי, לחקור כל מי שהוא סבור שיש לו ידיעות הנוגעות לאותו אדם, וחייב הנחקר לענות לפקיד הסעד תשובות כנות ומלאות, זולת אם התשובה עלולה להפלילו; ורשאי פקיד הסעד, אם הורשה לכך על-ידי צו בית המשפט, להיכנס לכל מקום בו נמצא או עשוי להימצא אדם כאמור.
71. הוראות הסעיפים 69 ו-70 אינן גורעות מהוראות חוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), תשט"ו-1955.
72. בכל ענין לפי חוק זה רשאי בית המשפט, גם מיזמתו הוא, לשמוע דעתם של קרובי הקטין, פסול-הדין או החסוי, ככל שבית המשפט ימצא לרצוי לשמעם.
73. (בוטל).
74. בית המשפט רשאי לשנות או לבטל החלטותיו לפי חוק זה אם נשתנו הנסיבות או נתגלו עובדות נוספות לאחר שנתן החלטתו.
75. (בוטל).
76. בתי המשפט בישראל מוסמכים –
- (1) להכריז אדם פסול-דין או לבטל הכרזת פסלות אם מקום מושבו או מקום מגוריו של האדם הוא בישראל;
- (2) לפעול לפי הפרק השני והשלישי לחוק זה בכל מקרה שהצורך לעשות כן התעורר בישראל.
77. על עניני חוק זה יחול דין מקום מושבו של הקטין, פסול-הדין או החסוי; אולם –
- (1) פעולה משפטית שנעשתה בישראל על-ידי אדם שכשרותו המשפטית מוגבלת או נשללה והיא מן הפעולות שדרכם של בני אדם כאלה לעשות כמותן, וכן פעולה משפטית שנעשתה בישראל בין אדם שכשרותו המשפטית מוגבלת או נשללה לבין מי שלא ידע ולא היה עליו לדעת על כך, תהא בת-תוקף זולת אם היה בה משום נזק של ממש לאותו אדם או לרכושו;
- (2) לענין פעולה שנעשתה בישראל על-ידי הוריו של קטין או על-ידי אפוטרופוס אין לטעון כלפי צד שלישי שסמכותם של ההורים או האפוטרופוס היתה מצומצמת מן הסמכות הנתונה להם לפי חוק זה, זולת אם אותו צד ידע או היה עליו לדעת על כך.
78. הסמכויות הנתונות לפי חוק זה לבית המשפט יהיו של בית המשפט לעניני משפחה, בכפוף להוראות סעיף 79.
79. חוק זה אינו בא לפגוע בדיני נישואין וגירושין; הוא אינו בא להוסיף על סמכויות השיפוט של בתי-דין דתיים ולא לגרוע מהן; ומקום שבית דין דתי מוסמך על-פי דין לשפוט, יראו כל הוראה בחוק זה – פרט לסעיף 75 – שמדובר בה בבית משפט כאילו מדובר בה בבית-דין דתי.
80. בחוק זה –
- "חסוי" – מי שבית המשפט מינה לו אפוטרופוס לפי סעיף 33, או מי שבית המשפט רשאי

(תיקון מס' 7)
תשמ"ג-1983

מעמד היועץ המשפטי
לממשלה
(תיקון מס' 2)
תשל"ל-1970

מעמדו של פקיד סעד
(תיקון מס' 2)
תשל"ל-1970

שמירת דינים

מעמדם של קרובים

(תיקון מס' 9)
תשנ"ה-1995

שינוי החלטות

(תיקון מס' 9)
תשנ"ה-1995

סמכות מבחינה בין-לאומית

משפט בינלאומי פרטי

בית המשפט המוסמך
(תיקון מס' 9)
תשנ"ה-1995

שמירת דינים ושיפוט

הגדרות
(תיקון מס' 2)
תשל"ל-1970

למנות לו אפוטרופוס כאמור, והוא אף כשעדיין לא הוברר אם נתקיימו התנאים למינוי, הכל לפי הענין;

"נציג" של אדם – הוריו או אפוטרופסו הממונה, הכל לפי הוראות הפרק השני והשלישי;

"קרוב" – אב, אם, בן, בת, אח, אחות, סב, סבה, נכד, נכדה;

"מקום מושב" של אדם – המקום בו נמצא מרכז חייו; קטין, פסול-דין וחסוי, חזקה עליו שמקום מושבו הוא במקום מושבו של נציגו כל עוד לא הוכח שמרכז חייו נמצא במקום אחר.

81. מי שהוכרז פסול-דין לפני תחילת חוק זה, רואים אותו מתחילת חוק זה כאילו הוכרז פסול-דין לפי חוק זה; מי שנתמנה אפוטרופוס על ידי בית משפט או בית-דין דתי מוסמך לפני תחילת חוק זה, רואים אותו מתחילת חוק זה כאילו נתמנה לפי חוק זה.

הוראות מעבר

82. בטלים –

ביטולים

(1) סעיפים 941 עד 947, 957 עד 997 למג'לה;

(2) סעיפים 50 עד 53 לחוק הקרקעות העותומני;

(3) סעיף 2 לחוק המסחרי העותומני;

(4) סעיף 5 לחוק העותומני על האגודות;

(5) סעיף 5 לפקודת השותפויות.

83. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, הוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

ביצוע ותקנות

84. חוק זה, תחילתו שלושה חדשים לאחר קבלתו בכנסת.

תחילת תוקף

תוספת

(תיקון מס' 14)
תש"ע-2010

(סעיף 18(ב))

1. מוסד פיננסי שהוא אחד מאלה:

(1) תאגיד בנקאי, כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981;

(2) מנהל קרן, כמשמעותו בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994;

(3) חברה מנהלת כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.

2. המוסד לביטוח לאומי.

3. מוסד חינוך, כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949.

4. רשות מקומית ומועצה אזורית.

5. מוסד רפואי שהוא אחד מאלה:

(1) בית חולים כמשמעותו בסעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940;

(2) מרפאה כמשמעותה בסעיף 34 לפקודה האמורה בפסקה (1);

(3) קופת חולים כמשמעותה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.

דוד יוסף
שר המשפטים

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

קדיש לוז
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיאה מדינה